

الإشارات

کندوکاوی در برجسته‌ترین رخدادهای

بازارهای سرمایه عربی

سال اول | شماره ۱۰ | ۱۲ تیر ۱۴۰۲

اداره امور بین‌الملل

SAUHAB ART

بسم الله الرحمن الرحيم

تدوین و انتشار اداره امور بین الملل سازمان بورس و اوراق بهادار
راهبری دکتر حسین محمدی، مشاور عالی و جانشین رئیس سازمان در حوزه فناوری اطلاعات و امور بین الملل
نظارت کریم کریمی، رئیس اداره امور بین الملل سازمان
همکاران این شماره کریم کریمی

مطالب این نشریه لزوماً انعکاس نظرات سازمان بورس و اوراق بهادار ایران نیست.
نشریه الاشارات از دریافت مقاله‌ها و اخبار مناسب استقبال می‌کند.
نشریه در دخل، تصرف و تلخیص مقاله‌ها آزاد است.
نقل مطالب با ذکر مأخذ مانعی ندارد.
نشانی نشریه: تهران، تقاطع خیابان مطهری و قائم مقام فراهانی، ساختمان بورس و اوراق بهادار، طبقه دوازدهم،
اداره امور بین الملل
تلفن: ۰۲۱ - ۸۴۰۸۳۷۰۷
نشانی اینترنتی: www.seo.ir
پست الکترونیک: intl@seo.ir

فهرست

- عملکرد شاخص بورس‌های عربی در هفته گذشته
- مروری بر اخبار بازار سرمایه جهان عرب در هفته گذشته
 - تعهد ۲۶۰ میلیون دلاری کمک به بورس مسقط
 - تغییر مقررات سعودی، جذب سرمایه‌گذاران خارجی را به همراه داشته است
 - IMF: وضعیت بحرانی اقتصاد لبنان
 - تداوم افزایش جمعیت دوبی

عملکرد شاخص بورس‌های عربی در هفته گذشته

در هفته گذشته، بورس‌های عربی هفته کم‌نوسانی را پشت سر گذاشتند و هیچ بورسی بیش از یک درصد تغییر نکرد. شاخص بورس لبنان ۰/۹ درصد بالا رفت و بهترین عملکرد را داشت. بورس‌های فلسطین، عمان، اردن، کویت و عراق هم اندکی مثبت بودند. در سوی دیگر، شاخص بورس قطر ۰/۳ درصد پایین آمد. روند شاخص بورس‌های مصر، بحرین، دوبی و ابوظبی نیز کمی منفی بود. بورس عربستان کل هفته پیش را به علت مراسم حج و عید سعید قربان تعطیل بود. در مجموع هفته گذشته بورس‌های عربی تحت تاثیر عید قربان بودند و نوسان جزئی تحت تاثیر عوامل داخلی و نوسان قیمتی شرکت‌ها بود.

رتبه	کشور	شاخص	22 June 2023	تغییر هفتگی (%)	تغییر از ابتدای سال End-2022
۱	اردن هاشمی	Amman SE General	2,465.52	0.77	-1.44
۲	امارات متحده عربی	DFM General	3,791.99	-0.01	13.67
۳	امارات متحده عربی	FTSE ADX General	9,550.40	-0.07	-6.40
۴	بحرین	Bahrain All Share	1,957.87	-0.18	3.30
۵	عراق	ISX Main 60	667.17	0.10	13.86
۶	عربستان سعودی	Tadawul All Share	11,458.98	0.00	9.36
۷	عمان	MSM 30	4,768.22	0.78	-1.84
۸	فلسطین	Al-Quds	652.55	0.82	2.01
۹	قطر	QE General	10,074.60	-0.31	-5.68
۱۰	کویت	Main Market 50	5,375.04	0.07	-6.01
۱۱	لبنان	BLOM Stock	1,722.33	0.93	22.13
۱۲	مصر	EGX 30	17,665.29	-0.27	21.06

مروری بر اخبار بازار سرمایه جهان عرب در هفته گذشته

● تعهد ۲۶۰ میلیون دلاری کمک به بورس مسقط

«سازمان سرمایه‌گذاری عمان (OIA)» طرح حمایتی ۱۰۰ میلیون ریال عمان (۲۶۰/۸ میلیون دلار) از طریق طرح «صندوق نقدینگی» را برای بورس اوراق بهادار مسقط (MSX) را اجرا می‌کند. این برنامه، تلاش مشترک OIA و «برنامه ملی برای پایداری مالی و توسعه بخش مالی» برای حمایت از بازارگردانان و تأمین‌کنندگان نقدینگی در بورس است.

این ابتکار، با چشم‌انداز ۲۰۴۰ عمان مطابقت داشته و هدف آن افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران در بازار است.

OIA سال گذشته، برنامه‌ای را تحت عنوان «طرح خروج» اعلام کرد که در نتیجه آن، دو شرکت دولتی با هدف گسترش بورس مسقط، از طریق عرضه عمومی در MSX پذیرفته شدند. این سازمان برنامه خود را برای واگذاری هشت سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۲۳ اعلام کرد. در میان بخش‌هایی که باید از دست دولت خارج شوند، می‌توان به انرژی، هوانوردی، صنعت، گردشگری و همچنین ارتباطات و فناوری اطلاعات اشاره کرد.

● تغییر مقررات سعودی، جذب سرمایه‌گذاران خارجی را به همراه داشته است

عربستان سعودی بسیاری از قوانین خود را تغییر داده است تا به شرکت‌های خارجی اجازه دهد بدون مجوز مشارکت با نهادهای موجود در این کشور فعالیت کنند. هدف این مقررات، افزایش رقابت‌پذیری این کشور و جذب گسترده‌تر سرمایه‌گذاری‌های خارجی است.

معاملات سعودی با طرفین خارجی به رهبری «صندوق سرمایه‌گذاری دولتی» با ۶۵۰ میلیارد دلار ثروت، به عنوان سکوی پرتاب منافع خارجی‌ان عمل کرده است. PIF یکی از حامیان اصلی گروه فناوری ژاپنی SoftBank's Vision Fund بوده و سهام زیادی از سازندگان خودروهای برقی،

اپلیکیشن‌های مربوط به خودروهای سواری، شرکت‌های بازی‌های ویدئویی و اپراتورهای خطوط کروز را خریداری کرده است.

همچنین شرکت‌های حقوقی عمده دنیا نیز توجه ویژه‌ای به این کشور نشان داده‌اند. پردرآمدترین شرکت حقوقی دنیا به نام **Kirkland & Ellis** یکی از این شرکت‌ها است که علاقه خود را به حضور فعال در این کشور نشان داده است. شرکت‌های آمریکایی **Latham** و **Watkins**، **Greenberg** و **Traurig** و **Squire Patton Boggs**، و شرکت‌های بریتانیایی **Clifford Chance** و **Herbert Smith Freehills** پیشتر فعالیت خود را در عربستان کلید زده بودند.

GDP عربستان در سال ۲۰۲۲ با رشدی ۸/۷ درصدی به ۸۳۳ میلیارد دلار رسید که بالاترین رقم در یک دهه گذشته به شمار می‌رود. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های این رشد به شمار می‌رود. تنها در سه ماهه سوم ۲۰۲۲ حدود ۱/۹ میلیارد دلار **FDI** جذب شد و این کشور قصد دارد در سال ۲۰۳۰ سالانه ۱۰۰ میلیارد دلار **FDI** جذب کند. اصلاحات قانونی برای رسیدن به این هدف ضروری است. قانون جدید سرمایه‌گذاری خارجی به سرمایه‌گذاران آزادی بسیار بیشتری را برای مدیریت، فروش یا واگذاری پروژه‌های سرمایه‌گذاری ارائه می‌دهد.

● IMF: وضعیت بحرانی اقتصاد لبنان

صندوق بین‌المللی پول (IMF) تصویری تیره و تار از لبنان ترسیم کرده و در گزارش خود اشاره کرده اگر مقامات این کشور به شیوه امروزی خود با بحران پیچیده اقتصادی مقابله نکنند، آینده ترسناکی برای اقتصاد این کشور متصور خواهد بود.

در گزارش هیأت اجرایی این صندوق عنوان شده که لبنان با یک بحران بی‌سابقه مالی و پولی حاکمیتی مواجه است که بیش از ۳ سال است که ادامه دارد. از زمان شروع بحران، اقتصاد این کشور نزدیک به ۴۰ درصد کوچک شده و پوند لبنان بیش از ۹۸ درصد از ارزش خود را از دست داده است. تورم به سطوح بی‌سابقه‌ای رسیده و بانک مرکزی دو سوم ذخایر ارزی خود را از دست

داده است. پیش‌بینی می‌شود در صورت تداوم وضعیت موجود، بدهی عمومی لبنان تا سال ۲۰۲۷ به ۵۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی افزایش یابد. IMF ضمن اشاره به ثبات اقتصاد در سال ۲۰۲۲، با تأکید بر تداوم رکود شدید اقتصادی، خاطرنشان کرد: سقوط شدید ارزش نرخ ارز در سه ماهه اول سال ۲۰۲۳، دلاری شدن نقدینگی را افزایش داده، در نتیجه شتاب تورم به ۲۷۰ درصد در آوریل ۲۰۲۳ رسیده است.

صندوق بین‌المللی پول در بیانیه‌ای با اشاره به اینکه «منافع شخصی مانع از اصلاحات می‌شود» گفت: «بحران اقتصادی لبنان به دلیل عدم اتخاذ تدابیر سیاسی و امتناع از ادامه اصلاحات تشدید شده است». این نهاد با تأکید بر نیاز به حمایت حداکثری از سپرده‌گذاران کوچک، گفت: «تأخیر در بازسازی بخش مالی در لبنان از سال ۲۰۲۰ تاکنون ۱۰ میلیارد دلار برای سپرده‌گذاران هزینه داشته است». صندوق بین‌المللی پول با اشاره به اینکه استفاده از منابع عمومی باید محدود و متناسب با هدف پایداری بدهی باشد، بر لزوم رفع نقاط ضعف «قانون اسرار بانکی» و تقویت چارچوب نهادی بانک مرکزی تأکید کرد. در ادامه این بیانیه آمده است: «تداوم وضعیت موجود نشان‌دهنده تداوم بزرگ‌ترین ریسک اقتصادی لبنان بوده که همین امر باعث خواهد شد سطح اطمینان همچنان پایین مانده، و در صورت ادامه به تعویق افتادن اصلاحات، نرخ تورم کماکان بالا مانده و نرخ ارز به روند کاهشی خود ادامه دهد».

IMF توضیح داد که فعالیت‌های اقتصادی به سمت بخش‌های غیررسمی سوق خواهد یافت، که این موضوع جمع‌آوری درآمدهای مالی را دشوارتر کرده، و در حالی که بانک‌ها ناتوان از ایفای نقش مهم خود در تأمین اعتبار بوده، بانک مرکزی که زیر بار زیان مالی و از دست دادن اعتماد است، به هدر دادن ذخایر خارجی خود ادامه خواهد داد. در این بیانیه آمده است که رشد واقعی به کندی ادامه خواهد یافت و انتظار می‌رود توانایی دولت برای ارائه خدمات محدود باشد، زیرا درآمدهای پایین و کمبود منابع مالی فشار بر مخارج را افزایش می‌دهد و شرایط اجتماعی در طول زمان شکننده‌تر می‌شود.

● تداوم افزایش جمعیت دوبی

جدیدترین داده‌های «مرکز آمار دوبی (DSC)» نشان می‌دهد که جمعیت دوبی از مرز ۳/۶ میلیون نفر فراتر رفته است، از این رو نرخ رشد سالانه ۱/۴۳ درصدی را در سال ۲۰۲۳ ثبت کرده است.

در پایان مارس ۲۰۲۳ و در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۲، جمعیت این شهر ۲/۳ درصد افزایش یافته و از ۳،۴۹۶،۰۹۷ به ۳،۵۷۵،۹۶۲ نفر رسیده است.

جمعیت این امیرنشین در سال ۱۹۷۵ تنها ۱۸۳۱۸۷ نفر بود، اما از آن زمان به طور قابل توجهی افزایش یافته است. طبق مرکز آمار، جمعیت در سال ۲۰۱۸ از مرز ۳ میلیون نفر گذشت.

بر اساس طرح جامع شهری ۲۰۴۰ دوبی که هدف آن افزایش فضاهای سبز، پارک‌ها و مناطق تفریحی در سراسر کشور امارت است، انتظار می‌رود جمعیت تا سال ۲۰۴۰ جمعیت این شهر به ۵/۸ میلیون نفر برسد. هدف از این طرح، افزایش تراکم جمعیت و گسترش توسعه و سرمایه‌گذاری برای استفاده از زیر ساخت‌ها و خدمات فعلی است. طبق این برنامه، ۸۰ درصد از نیازهای روزانه جمعیت باید در عرض ۲۰ دقیقه یا کمتر از طریق پیاده‌روی، دوچرخه‌سواری یا سایر وسایل «حرکت نرم» در دسترس باشد.